

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the
United States.
Issued every day except Sundays
and Holidays.

TELEFON PIBARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1873.

TELEFON PIBARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 302. — ŠTEV. 302.

NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 27, 1910. — TOREK, 27. GRUDNA, 1910.

VOLUME XVIII. — LETNIK XVIII.

Iz delavskih krogov. Nezdrave delavnice.

Nesreča na železnicah. Vlaka trčila skupaj.

Nesreča v jamah. Pet usmrtenih.

Krvava žaloigra na božični praznik.

Vojska z Japonsko. Razkritja častnikov.

Iz Avstro-Ogrske. Inženir — anarhist.

Razne novosti iz inozemstva.

Pogajanja med strojevodjami in za-
stopniki zapadnih železnic se nadaljujejo in bodo morda imela ugoden
uspeh.

NOVA UNIJA.

Položaj štrajkujočih čevljarov je zelo
halosten. Bossi jih hočejo izstradati.

V Central Federated Union se je te-
dne razpravljajo o poročilu mestnega
zdravstvenega urada, katero poročilo
se je izdelalo na podlagi nadzorovanja
raznih newyorskih in brooklyn-
skih tovarn. V poročilu se navaja, da
je mnogo tovar v zelo slabem stanju,
da nimajo ventilacije, da so vlažne in
zaduhne in umazane. Zdravstveni urad
bo predlagal, da se morajo take tovar-
ne preurediti tako, da bodo odgovor-
jale zdravstvenim predpisom. V New
Yorku in v Brooklynu je nad 1000 to-
varn, ki so oganjene varne.

Štrajk na zapadnih železnicah.

Chicago, Ill., 24. dec. — Zveznemu
delavskemu komisiju Neillu se je po-
sredno odvrnil štrajk delovodij na
zapadnih železnicah. Vršila se je no-
va konferenca s strojevodjami in de-
lavski komisar je pripravil stroje-
vodje, da so nekoliko odnehalo od
svojih zahtev.

Unija barvarjev in čistilcev.

Barvarji in čistilci oblek v New
Yorku in Brooklynu so v nedeljo imeli
shod, na katerem so sklenili ustanovi-
vitvi unijo. Namen unije je zdržati
vse delavce te stroke, da si sčasoma
morejo izvojavati boljše plače.

Položaj v čevljarskem štrajku.

Čevljarski štrajk traja že pet ted-
nov in kakor vse kaže, bo trajal še
bolj časa. Bossi nečejo nikakor u-
goditi zahtev delavcev in pravijo,
da jih bodo že izstradali. Položaj med
štrajkujočimi delavci je zelo žalo-
sten, ker primanjkuje denarja. Pod-
pare, katere dobivajo štrajkarji od
delavskih organizacij so neznačne.

Novi kurz na Portugalskem.

Lisbona, 24. dec. — Provizorična
vlada je izdelala načrt nove ustave.
Načrt se opira na francoski parla-
mentarni sistem z nekakin premembami,
ki so prikrovjeno amerikanskemu vz-
gledu. Predsednik republike izvoli
parlament. Člani parlamenta se izvo-
lijo za dobo treh let.

Podzemeljska železnica v Newarku.

Predsednik Thomas N. McCarter
v Public Service Corporation je izro-
čil županu Hansingu v Newarku
spomenico, v kateri opozarja na slabe
prometne razmere v Newarku in na-
stavlja, da bi se zgradila podzemeljska
železnica. Družba je pripravljena
pod ugodnimi pogoji celo podjetje fi-
nancirati in gradivo na svoje stroške
izvršiti. Ako bi hotelo mesto samo
graditi železnico, potem je družba tu-
di pripravljena preveriti obratovanje.
Župan bo spomenico predložil Board
of Works.

Strah pred poslanikom.

Prot-au-Prince, 24. dec. — Veliko
razburjanje vlada na otoku Hayti, ker
je došlo do velikih, da se general Antenor
Firmi, ki je bil dosedaj poslanik v
Londonu, vrne domov. Firmi je bil
vodič v stvari leta 1902. Svoje mesto
v Londonu je zapustil pod pretezo,
da mu vlada že šest mesecov ni izpla-
čala plače. Ker se vlada boji, da na-
merava Firmi uporititi novo vsta-
to, mu bo izkrenje zabranila.

Dinamitni atentat v Los Angeles.

Los Angeles, Cal., 25. dec. — Velika
železarna "Llewellyn Iron Works",
ki stoji ob Main in Redondo St. je bi-
la danes ponoči vsele dinamitne eks-
plozije znatno poškodovana. Zlobna
roka je bila polozila dinamit in ga
razstrleila. Nočni čuvaj Asbury je
bil težko telesno poškodovan. Last-
nik železarni pravijo, da so eksplozijo
provzročili neki delavci, ki so
dile časa na štrajku.

Ukradena partitura.

V soboto zvečer je bila pred hišo
št. 320 na 63. iztočni cesti iz ekspre-
sive voza ukrađena partitura neko-
operje, katero je poslal Walter Dam-
rosch na George Charwick, direktorju
od New England Conservatory of Mu-
sic v Bostonu. Damosch je bil partitu-
ro, kot razsodnik preenil. Za lastnika
in za muzikalni svet je izguba parti-
ture nesmestljiva. Škoda se eni
po Damroschu na \$50,000.

Brezuspečna preiskava zaradi eksplo-
zije na Grand Central.

Distriktni pravnik Whitman ni
dobil toliko dokazov v roke, da bi mogel
katastrofo, ki se je pripetila v po-
nedeljek na Grand Central, spraviti
pred Grand Jury. Preiskava ni do-
gnala, da je katastrofa nastala v sled
kaznive malomarnosti.

Odenarje v staro domovino

pošiljamo:

za \$ 10.35	50 kron.
" 20.45	100 kron.
" 40.90	200 kron.
" 102.25	500 kron.
" 204.00	1000 kron.
" 1018.00	5000 kron.

Poštarina je včetna pri teh svetih
Domu se nakazana svete popolnoma
izplačuje brez vinarjev odbitka.

Naše darne pošiljstva izplačuje
c. kr. poštni kramnji urad v 11. do
12. dnebi.

Denarje nam poslati je najpriči-
nejše do \$50.00 v gotovini v priporo-
čenem ali registriranem pismu, večje
smeške po Domestic Postal Money
Order ali pa New York Bank Draft

FRANK SAKSER CO.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., N. E.,
Cleveland, Ohio.

Bodi blagemu mož trajen spomin!

MR. RUDOLF ORŠULEK UMRL.

Včeraj popoldne je nagloma umrl
dolgoletni uslužbenec tvrdke Frank

Sakser Co. g. Rudolf Oršulek. Vračal

se je iz pisarne domov, ko ga je v vla-
že nadenečne železnice med 28. in 34.

cesto na tretji aveniji zadelo srčna

kap. Bil je pri priči mrtve. Pokojnik

je bil doma iz Galicije in je služboval

svečačno na Kranjskem, od koder je

prišel v Ameriko. Bil je deset let v

službi pri Frank Sakser Co., kjer si

je s svojim vestnim službovanjem in

svojim konciliantnim vedenjem prido-

bil spoštovanje svoje tvrdke in svojih

tovarjev. Star je bil približno 60 let in

in samec. V Ameriki ima sestro, ki je

omožena v Texasu. Njegov brat je ka-

pitan na parniku "Francesca" od

Astro-American Line.

Vožnja stane iz New Yorka do:

Treča ali Reke \$35.00,

do Ljubljane 35.60,

do Zagreba ..... 36.20.

Vožnje listke je dobili pri Frank

Sakser Co., 82 Cortlandt St., New York

N. Y., katera zastopa vas parobrodne

družbe in daje tozadne vrednosti

brezplačne.

Cena vožnja.

Parnik od Austro-American proge

LAURA
odpluje dne 4. januarja

OCEANIA
odpluje dne 11. januarja

ALICE
odpluje dne 18. januarja

iz New Yorka v Trst in Reko. S tem

parnikom dosegajo Slovenci in Hrvati

načititev v svoj rojstni kraj.

Vožnja stane iz New Yorka do:

Treča ali Reke \$35.00,

do Ljubljane 35.60,

do Zagreba ..... 36.20.

Vožnje listke je dobili pri Frank

Sakser Co., 82 Cortlandt St., New York

N. Y., katera zastopa vas parobrodne

družbe in daje tozadne vrednosti

brezplačne.

Kadar si namenjen

otroke, sorodnike ali prijatelje v

vzroki v Ameriki, obrnise se na vožnje cene in

pojasnila na tvrdke Frank Sakser

Co., 82 Cortlandt St., New York

N. Y., katera zastopa vas parobrodne

družbe in daje tozadne vrednosti

brezplačne.

števno,

smeknica,

Oglas.

Mnogo ljudi sliki so nahajajo med

raznimi pripovedkami.

Naročila za kolendar sprejemajo:

SLOVENIC PUBL CO.

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Podružnica:

FRANK SAKSER CO.

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

GLAS NARODA

(Slovenic Daily)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK ZASEE, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

Se celo leto velja list za Ameriko in
Canadijo. \$3.00
pol leta \$1.50
leto za mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York 2.00
Evropo za vse leto 4.50
" " pol leta 2.50
četr leta 1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan in
izveni nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)
every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$2.00.

ADVERTISEMENTS ON AGREEMENT.

Dopisi brez podpisu in osobonosti se ne
natisnejo.

Danar naj se blagovoli pošiljati po
Money Order.

Pri spremembni kraju naročnikov
premimo, da se nam tudi prejmejo
svitake in naznam, da hitreje najde
naslovnik.

Dopisom in pošiljatvam narediti ta na-

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telephone 4887 Cortlandt.

Razvoj železnic paro- plovbe in trgovine v Avstro-Ogrski.

Leta 1839 je bila edina železnica v Avstriji, ki so jo konji vlekli med Linzem in Budjevci in na Česko. Malo časa potem so gradili severno železnico. Leta 1848 je že bilo 1400 kilometrov železnice z lokomotivami. Leta 1860 jih je bilo že 3000 kilometrov, 1870 je naraščalo na 6000 kilometrov, danes jih je v Avstriji že 24,000 kilometrov. Na Ogrskem je bilo leta 1848 35 kilometrov železnice, leta 1860 1600 kilometrov, leta 1870 3500 kilometrov, leta 1880 7000 kilometrov, danes je na Ogrskem že nad 18,000 kilometrov železnice. Avstrija ima 3200 lokomotiv, 7000 osebnih vozov in 135,000 tovornih vozov. Ogrska ima 3200 lokomotiv, 8000 osebnih vozov in 135,000 tovornih vozov. Plovnih vodnih cest je v Avstriji do 3000 kilometrov, na 1300 kilometrov vozi parohode. Ogrska ima 5000 kilometrov plovnih vodnih cest, s parohodi se vozi po 4500 km. Za vožnjo na morju ima Avstrija 300 parohode. Ogrska 100. Avstrija ima 16 tisoč jedrenic, Ogrska pa 400. Avstro-ogrška monarhija ima 15,000 ladij in 430,000 tonami in 40,000 posadke.

Z razvojem železnice in pomorskega prometa je napredovala seveda tudi trgovina. Leta 1880 se je v Avstriji uveljavilo 200 milijonov krov blaga, izvoz je pa manjšal 2300 milijonov krov. V 1350 pivovalnah proizvajajo Avstro-Ogrska 23 milijonov hektolitrov piva, okoli 3 milijone hektolitrov žganja in v 200 tovarnah pekarnih milijonov smetkerih stotov sladkorja. Izvaža se povsemno črno kavo za 230 milijonov krov sladkorja. Kmetje imajo danes tudi bogato živinorejo: nad 4 milijone konj, okoli 18 milijonov goveje, 14 milijonov ovcev, 3 milijone kož in 43 milijonov živali. Tudi na denarstvenem polju je napredoval. Avstrija ima 80 bank s kapitalom preko 1 milijarde, Ogrska pa 60 bank s pol milijardo krov imetka.

Zakaj se praznuje Božič 25. grudna?

V starih časih niso praznovali rojstva našega Odrešenika na isti dan. Na Jutrovem so obhajali božični dan še 8. prosinca, v zapadnih deželah pa 25. grudna. Zadnje praznovanje skleneje na izrek proroka Egeja, prav po na progostanstvu, katerega prorokova se posebno nanaša na ustavnost templja, ki je prvič razdeljan leta 586 pred Kristusovim rojstvom, ko ni ostal kamen na kamenu. Egej prorok, da bode sezidan tempelj Večnega 24. devetega meseca. Že južni razlagejati pojasnjajo to mesto z ozirom na Mesijo. In tudi starci Izraelci so praznovali na ta dan božični ali "hanuka" dan: vsaka hiša je imela svetilnik iz templja, na katerem so vsak dan prižigali luč, tako da se zadnji dan vse luči gorel. Ako primerjamo južni koledar z našim gregorijanskim, najdemo, da odgovara 24./X. 25. XII. Že leta 584 pred Kristusovim rojstvom je bil naseg 25. grudna kot rojstveni dan našega Odrešenika. Vsled arhivskih preiskovanj je našel papir

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi jaz opisati, kakšne so tukajšnje razmere. Naselbina je majhna, delno pa sedaj vsi rojaki. V tovarnah se dela po pet do šest dni na teden; naslubi se toliko, da se preživimo.

Frank Levstek,
15402 Coleent Ave., Collinwood, O.

Dragi gospod urednik:

Aurora, III.

Ker čitam, kako napredujejo Slovenci raznih naselbinsah, hočem tudi

Zlat denar.

Zgodovina denarja je tako zanigovala in poučna. Izprva je bil denar le prizneno mero za raznovrstno blago. Sčasom pa je denar postal blago, premoženje. Povod v kulturnih državah se je ukrepljal navad, da se denar izposujejo na obresti. Iz te navade ali razvade se je razvil kapitalizem. Obresti so torej os, okoli katere se suže socialno vprašanje . . .

Toda odgovorimo kratko na vprašanje: Kaj je zlat denar, zlata veljava, izplačevanje v zlatu? To vprašanje, ki je v Avstriji na dnevnem redu skoraj že dvajset let, še danes ni rešeno. In je tudi naravno. To vpraševanje je poleg avstro-ogrskih nagodb najbolj težavno in zamotano. Mnogo se piše zopet o tem, časniki pričajo uradne komunikacije in izjave, vendar pa je vse zavito v nepredorno mrežo. Davkoplacačevati pa imajo pravico, da izvede resnico, - kolikor jo je mogoče posneti iz raznih razprav. Omejiti pa se moramo sami na zadnje poglavje v zgodovini avstrijske veljavne.

Od leta 1858. do 1892. smo imeli srečeno veljavno. Merilo za denarno veljavno je bilo srebro. Iz 500 gramov čistega srebra se je izkovovalo 45 goldinarjev avstrijske veljavne. Poleg pa smo imeli za promet tudi zlat, baken in papirnat denar. Ker pa je država morala kupovati srebro za papirnat denar s prisilnim kurzom, morala je izplačevati ažijo, seveda na veliko škodo narodnega gospodarstva. Iz tega in drugih vzrokov so začeli merovali krogri raznoljasti, ali bi ne kažejo tudi pri načini zlata veljavne, ki je razmeroma najstalnejša. In leta 1892. je bila v naši monarhiji vplačana zlata veljava, katere računská emota je kroma. Naši zlatniki pa niso iz čistega zlata, zato je v vsakem ko ena desetina bakra.

Izplačila v zlatu pa so mogoča, ako je dovolj zlata. Leta 1892., ko se je vplačila zlata veljava je imela avstro-ogrška banka le za 111.331.000 krov zlata; papirnatega denarja (državnih not) in bankovev pa je bilo v prometu za 1.525.305.704 K. Ko bi bila banka tedaj pričela izplačevati v zlatu, kmalu bi bilo izginilo iz države kakor kafra. Banka pa je polagoma množila zaloga zlata. Leta 1902. ga je imela v pokritje bankovev že za 1.092.961.000 krov. Polagoma so izginili iz prometa državni bankovev in banka že nad deset let izplačuje v zlatu. Kelor hore zamenjati bankovev za zlatnike, dobi jih pri banki in povod pri njihih počrničenih. Izplačila v zlatu pa so le fakultativna, ne pa obligatorna ali obvezna. To se pravi: Banka more izplačevati v zlatu, če hoče, ni pa prisiljena. Ko pa je bila leta 1902. zopet na dnevnem redu avstro-ogrška nagoba, je ogrška vlada z vso oddočnostjo zadrževala obvezno izplačevanje v zlatu. In to zahtevalo ponavljanje ogrške vlade tudi sedaj. Ro je treba z avstro-ogrško banko do novega leta skleniti novo pogodbo. Razni vesciški si ubijajo glave, zekaj Ogrski silni kopije po izplačevanju v gotovem zlatu. Pravega odgovora ne dobimo. Pač pa se je izdal pri neki poliki ogrški finančni minister Lukacs, ko je reklo: Izplačevanje v zlatu more ogrška država opristiti avstrijskega jerolastja in jo spraviti v direktno zvezo z drugimi kulturnimi državami v Evropi. Sedaj vemo, kam pes tako moli, zekaj Mažari zahtevajo samostojno ogrško banko in samostojno carinsko ozemlje. Še armado naj potem razdele, pa morajo Mažari krijeti: "Extra Hungariam non est vita, et si etis vita non est in ita!" In bivši ogrški ministarski predsednik in finančni minister Weekerle je po svojem trobili "Nene Freie Presse" zatobil v svet, da je največje hudečelstvo, ako se takoj ne uvede izplačevanje v zlatu. Leta 1902. pa je bil v avstrijskem finančnem ministrstvu edini minister Boehm, ki je govoril za zlatega teleta. Celo znani njegov večjak Spithmeller je imel razne pomislike. Danes pa bi vladu v avstrijskem parlamentu morda ne dobiti, niti tretjine glasov za to vrtoglavino.

Ustaške čete v Makedoniji so se jelo zopet ponavljati. Te dni se je v Orečnem pojivala bolgarska četa, obstoječa iz 20 četašev, ki so se napotili v Krainje in Vojnico. Med neko drugo bolgarsko četo in orožniki je prišlo pri Vladilovcu do krvavega boja, v katerem je poginil bolgarski vojvoda Nikola, dočim sta bila ranjena dva njegova tovarša. Po boju so se četaški umaknili v planine. V hiši, ki so bivali nekateri izmed četnikov, so nato orožniki našli mnogo orožja in štiri bombe. V okolici Struncice so bolgarski četniki zarobili 8 bosanskih izseljencev ter jih odvedli seboj v planine. V vasi Hamsali so bolgarski četniki napadli bosanske izseljence, kar mu bodek zelo hvaležen. Anthony Žigman, Box 455, Davis, W. Va. (22-27-12)

SLUŽBO DOBI SLOVENKA, katera zna opravljati hišna dela. Prednost imajo one, katere razumejo vzgajati otroke. Pišite na:

Nick Vinčič,
P. O. Box 64, Carrollton, Ohio.
(v d.)

Kje je ANTON SAMSA? Doma je iz Stare Sušice pri Sv. Petru na Notranjskem. Pred enim letom je bil v Coloradi in sedaj ne vem, kje se nahaja. Prosim cenejne rojake, če kdo ve, kje se nahaja, naj mi naznani, ali naj se pa sam javi, za kar mu bodek zelo hvaležen. Anthony Žigman, Box 455, Davis, W. Va. (22-27-12)

PETER KEBER
1703-2nd Ave., New York, N. Y.
priporoča za praznike svojo zalogu najboljšega importiranega vina.

Tudi je edini importer

Cvička in Vipava.

Vsako soboto zveč, slov. prij. sestanek

Trst, središče trializma.

V delegacijah so skoro vsi delegati pri razpravi o priklopitvi Bosne podarjali poleg bančnotehničnih tudi politični in trgovski ozir. Le zdrava država more imeti zdravo denarno veljavno. Ljudsko blagostanje je rezerva za bančni kapital in državni kredit. Ako je banka sreča prometa, je ljudsko premoženje njenega tela. Vsaka nova generacija si more ustvariti novo srečo, najzdravejše sreča pa ne nogava telesa. Ves bančni kapital je le nezamenljivi del produkcjskega kapitala, iz katerega državne finance sesajo svojo moč in kredit. Producjski kapital je podlagi trgovski in plačevalni bilance, ker jamči za dolgoročne države, dežele, občine itd., vzdržuje kredit in polagona odplačuje tujeem do-

govore.

S tem smo že odgovorili na vprašanje: Kaj je zlat denar, zlata veljava, izplačevanje v zlatu? To vprašanje, ki je v Avstriji na dnevnem redu skoraj že dvajset let, še danes ni rešeno. In je tudi naravno. To vpraševanje je poleg avstro-ogrskih nagodb najbolj težavno in zamotano. Mnogo se piše zopet o tem, časniki pričajo uradne komunikacije in izjave, vendar pa je vse zavito v nepredorno mrežo. Davkoplacačevati pa imajo pravico, da izvede resnico, - kolikor jo je mogoče posneti iz raznih razprav. Omejiti pa se moramo sami na zadnje poglavje v zgodovini avstrijske veljavne.

Od leta 1858. do 1892. smo imeli srečeno veljavno. Merilo za denarno veljavno je bilo srebro. Iz 500 gramov čistega srebra se je izkovovalo 45 goldinarjev avstrijske veljavne. Poleg pa smo imeli za promet tudi zlat, baken in papirnat denar. Ker pa je država morala kupovati srebro za papirnat denar s prisilnim kurzom, morala je izplačevati ažijo, seveda na veliko škodo narodnega gospodarstva. Iz tega in drugih vzrokov so začeli merovali krogri raznoljasti, ali bi ne kažejo tudi pri načini zlata veljavne, ki je razmeroma najstalnejša. In leta 1892. je bila v naši monarhiji vplačana zlata veljava, katere računská emota je kroma. Naši zlatniki pa niso iz čistega zlata, zato je v vsakem ko ena desetina bakra.

Izplačila v zlatu pa so mogoča, ako je dovolj zlata. Leta 1892., ko se je vplačila zlata veljava je imela avstro-ogrška banka le za 111.331.000 krov zlata; papirnatega denarja (državnih not) in bankovev pa je bilo v prometu za 1.525.305.704 K. Ko bi bila banka tedaj pričela izplačevati v zlatu, kmalu bi bilo izginilo iz države kakor kafra. Banka pa je polagoma množila zaloga zlata. Leta 1902. ga je imela v pokritje bankovev že za 1.092.961.000 krov. Polagoma so izginili iz prometa državni bankovev in banka že nad deset let izplačuje v zlatu. Kelor hore zamenjati bankovev za zlatnike, dobi jih pri banki in povod pri njihih počrničenih. Izplačila v zlatu pa so le fakultativna, ne pa obligatorna ali obvezna. To se pravi: Banka more izplačevati v zlatu, če hoče, ni pa prisiljena. Ko pa je bila leta 1902. zopet na dnevnem redu avstro-ogrška nagoba, je ogrška vlada z vso oddočnostjo zadrževala obvezno izplačevanje v zlatu. In to zahtevalo ponavljanje ogrške vlade tudi sedaj. Ro je treba z avstro-ogrško banko do novega leta skleniti novo pogodbo. Razni vesciški si ubijajo glave, zekaj Ogrski silni kopije po izplačevanju v gotovem zlatu. Pravega odgovora ne dobimo. Pač pa se je izdal pri neki poliki ogrški finančni minister Lukacs, ko je reklo: Izplačevanje v zlatu more ogrška država opristiti avstrijskega jerolastja in jo spraviti v direktno zvezo z drugimi kulturnimi državami v Evropi. Sedaj vemo, kam pes tako moli, zekaj Mažari zahtevajo samostojno ogrško banko in samostojno carinsko ozemlje. Še armado naj potem razdele, pa morajo Mažari krijeti: "Extra Hungariam non est vita, et si etis vita non est in ita!" In bivši ogrški ministarski predsednik in finančni minister Weekerle je po svojem trobili "Nene Freie Presse" zatobil v svet, da je največje hudečelstvo, ako se takoj ne uvede izplačevanje v zlatu. Leta 1902. pa je bil v avstrijskem finančnem ministrstvu edini minister Boehm, ki je govoril za zlatega teleta. Celo znani njegov večjak Spithmeller je imel razne pomislike. Danes pa bi vladu v avstrijskem parlamentu morda ne dobiti, niti tretjine glasov za to vrtoglavino.

In se večji pomicek vzbujajo vedno rastoti državnih dolgov, in največ dolgujemo vnučnjemu svetu. Leta 1903. je finančno ministrstvo izdalo zadnji izkaz, že bila naša skupna država dolžna na zimaj 9890 milijonov kron, danes gotovo že nad deset milijard. Za obrestovanje in amortizacijo dolga plačamo torej tujim upnikom na leto precej nad 400 milijonov. Naši letni primanjkljaj s pasivo trgovske bilance presegava skoraj 800 milijonov, ki gredo čez mejo. Računimo pa, da nam tujci puste na leto v naših letoviščih in kopalniščih 200 milijonov in da naši izseljenici tudi pošljijo v domovino na leto do 150 milijonov in da nam transitni promet vrže precej milijonov, ja naša plačevalna bilanca še vedno pasivna za okroglini 400 milijonov, če radi odstojemo skromne našte zahteve v tujini. Posledica obveznega plačevanja v zlatu bi torej bila, da nam v razmerno kratkem času potrebuje vse zlato v tujini. Banka bi morala znatno zvišati obrestno mero, vselej česar bi se denar sploh podražil, in drago zopet kupovati zlato v tujini ter delati nove dolbove. To se pravi vraga preganjati z Belcebojom. Visoka obrestna mera pa še mora trgovino in industrijski razvoj učeti, da bi imelo mesto lahko trikrat več prebivalstva, kadar ga ima sedaj. Zato moramo ustvariti veliki Trst, ki bi bil v kulturnem oziru središče naše Adrije. K temu nam morejo pa samo trije slovenski narodi pomagati; zato se pa mora dati v mestu in zunanjem mestu popolna narodna svoboda in pravico. Potem postane Trst metropolja avstrijskega juga. Potem Trst ne bo služil samo Italijanom, pa tudi ne samo Slovencem, ampak celo državam v medju, da se dovoli 100 milijonov, katerih naj bi se posebni mestni oddelek za visoke šole raznili narodov sezidal. Z desetino tega denarja bi se dalo v Trstu sezidati vsečilice za Italijane, Slovene, Slovence in Hrvate, Bošnjake in Hercegovce. Današnja avstrijska politika nasproti Trstu je tudi v gospodarskem oziru brezpanjna. V Trstu se napravljajo velikomestne trgovske - politične naprave, med tem ko se smatra Trst za nacionalem in komunalnem oziru za italijansko malo mesto na deželi. Trgovski in industrijski razvoj uči, da bi imelo mesto lahko trikrat več prebivalstva, kadar ga ima sedaj. Zato moramo ustvariti veliki Trst, ki bi bil v kulturnem oziru središče naše Adrije. K temu nam morejo pa samo trije slovenski narodi pomagati; zato se pa mora dati v mestu in zunanjem mestu popolna narodna svoboda in pravico. Potem postane Trst metropolja avstrijskega juga. Potem Trst ne bo služil samo Italijanom, pa tudi ne samo Slovencem, ampak celo državam v medju, da se dovoli 100 milijonov, katerih naj bi se posebni mestni oddelek za visoke šole raznili narodov sezidal. Z desetino tega denarja bi se dalo v Trstu sezidati vsečilice za Italijane, Slovene, Slovence in Hrvate, Bošnjake in Hercegovce. Današnja avstrijska politika nasproti Trstu je tudi v gospodarskem oziru brezpanjna. V Trstu se napravljajo velikomestne trgovske - politične naprave, med tem ko se smatra Trst za nacionalem in komunalnem oziru za italijansko malo mesto na deželi. Trgovski in industrijski razvoj uči, da bi imelo mesto lahko trikrat več prebivalstva, kadar ga ima sedaj. Zato moramo ustvariti veliki Trst, ki bi bil v kulturnem oziru središče naše Adrije. K temu nam morejo pa samo trije slovenski narodi pomagati; zato se pa mora dati v mestu in zunanjem mestu popolna narodna svoboda in pravico. Potem postane Trst metropolja avstrijskega juga. Potem Trst ne bo služil samo Italijanom, pa tudi ne samo Slovencem, ampak celo državam v medju, da se dovoli 100 milijonov, katerih naj bi se posebni mestni oddelek za visoke šole raznili narodov sezidal. Z desetino tega denarja bi se dalo v Trstu sezidati vsečilice za Italijane, Slovene, Slovence in Hrvate, Bošnjake in Hercegovce. Današnja avstrijska politika nasproti Trstu je tudi v gospodarskem oziru brezpanjna. V Trstu se napravljajo velikomestne trgovske - politične naprave, med tem ko se smatra Trst za nacionalem in komunalnem oziru za italijansko malo mesto na deželi. Trgovski in industrijski razvoj uči, da bi imelo mesto lahko trikrat več prebivalstva, kadar ga ima sedaj. Zato moramo ustvariti veliki Trst, ki bi bil v kulturnem oziru središče naše Adrije. K temu nam morejo pa samo trije slovenski narodi pomagati; zato se pa mora dati v mestu in zunanjem mestu popolna narodna svoboda in pravico. Potem postane Trst metropolja avstrijskega juga. Potem Trst ne bo služil samo Italijanom, pa tudi ne samo Slovencem, ampak celo državam v medju, da se dovoli 100 milijonov, katerih naj bi se posebni mestni oddelek za visoke šole raznili narodov sezidal. Z desetino tega denarja bi se dalo v Trstu sezidati vsečilice za Italijane, Slovene, Slovence in Hrvate, Bošnjake in Hercegovce. Današnja avstrijska politika nasproti Trstu je tudi v gospodarskem oziru brezpanjna. V Trstu se napravljajo velikomestne trgovske - politične naprave, med tem ko se smatra Trst za nacionalem in komunalnem oziru za italijansko malo mesto na deželi. Trgovski in industrijski razvoj uči, da bi imelo mesto lahko trikrat več prebivalstva, kadar ga ima sedaj. Zato moramo ustvariti veliki Trst, ki bi bil v kulturnem oziru središče naše Adrije. K temu nam morejo pa samo trije slovenski narodi pomagati; zato se pa mora dati v mestu in zunanjem mestu popolna narodna svoboda in pravico. Potem postane Trst metropolja avstrijskega juga. Potem Trst ne bo služil samo Italijanom, pa tudi ne samo Slovencem, ampak celo državam v medju, da se dovoli 100 milijonov, katerih naj bi se posebni mestni oddelek za visoke šole raznili narodov sezidal. Z desetino tega denarja bi se dalo v Trstu sezidati vsečilice za Italijane, Slovene, Slovence in Hrvate, Bošnjake in Hercegovce. Današnja avstrijska politika nasproti Trstu je tudi v gospodarskem oziru brezpanjna. V Trstu se napravljajo velikomestne trgovske - politične naprave, med tem ko se smatra Trst za nacionalem in komunalnem oziru za italijansko malo mesto na deželi. Trgovski in industrijski razvoj uči, da bi imelo mesto lahko trikrat več prebivalstva, kadar ga ima sedaj. Zato moramo ustvariti veliki Trst, ki bi bil v kulturnem oziru središče naše Adrije. K temu nam morejo pa samo trije slovenski narodi pomagati; zato se pa mora dati v mestu in zunanjem mestu popolna narodna svoboda in pravico. Potem postane Trst metropolja avstrijskega juga. Potem Trst ne bo služil samo Italijanom, pa tudi ne samo Slovencem, ampak celo državam v medju, da se dovoli 100 milijonov, katerih naj bi se posebni mestni oddelek za visoke šole raznili narodov sezidal. Z desetino tega denarja bi se dalo v Trstu sezidati vsečilice za Italijane, Slovene, Slovence in Hrvate, Bošnjake in Hercegovce. Današnja avstrijska politika nasproti Trstu je tudi v gospodarskem oziru brezpanjna. V Trstu se napravljajo velikomestne trgovske - politične naprave, med tem ko se smatra Trst za nacionalem in komunalnem oziru za italijansko malo mesto na deželi. Trgovski in industrijski razvoj uči, da bi imelo mesto lahko trikrat več prebivalstva, kadar ga ima sedaj. Zato moramo ustvariti veliki Trst, ki bi bil v kulturnem oziru središče naše Adrije. K temu nam morejo pa samo trije slovenski narodi pomagati; zato se pa mora dati v mestu in zunanjem mestu popolna narodna svoboda in pravico. Potem postane Trst metropolja avstrijskega juga. Potem Trst ne bo služil samo Italijanom, pa tudi ne samo Slovencem, ampak celo državam v medju, da se dovoli 100 milijonov, katerih naj bi se posebni mestni oddelek za visoke šole raznili narodov sezidal. Z desetino tega denarja bi se dalo v Trstu sezidati vsečilice za Italijane, Slovene, Slovence in Hrvate, Bošnjake in Hercegovce. Današnja avstrijska politika nasproti Trstu je tudi v gospodarskem oziru brezpanjna. V Trstu se napravljajo velikomestne trgovske - politične naprave, med tem ko se smatra Trst za nacionalem in komunalnem oziru za italijansko malo mesto na deželi. Trgovski in industrijski razvoj uči, da bi imelo mesto lahko trikrat več prebivalstva, kadar ga ima sedaj. Zato moramo ustvariti veliki Trst, ki bi bil v kulturnem oziru središče naše Adrije. K temu nam morejo pa samo trije slovenski narodi pomagati; zato se pa mora dati v mestu in zunanjem mestu popolna narodna svoboda in pravico. Potem postane Trst metropolja avstrijskega juga. Potem Trst ne bo služil samo Italijanom, pa tudi ne samo Slovencem, ampak celo državam v medju, da se dovoli 100 milijonov, katerih naj bi se posebni mestni oddelek za visoke šole raznili narodov sezidal. Z desetino tega denarja bi se dalo v Trstu sezidati vsečilice za Italijane, Slovene, Slovence in Hrvate, Bošnjake in Hercegovce. Današnja avstrijska politika nasproti Trstu je tudi v gospodarskem oziru brezpanjna. V Trstu se napravljajo velikomestne trgovske - politične naprave, med tem

— Ameriška komoreska.

si je skočila v vratnik palec svojega telefona. Tako je bil svojo ljubezen. Govoril ni o nego kramku in točno. Da mi miss Lizzie, vam lahko nemo. In jaz se tudi zavečem, plačam komercijalne globovine visoko, aki bi sedaj stovaj, da vas več ne ljubim, boste za moca?

je govoril in ona je na to dočno odgovorila:

Mister Bob, jaz vam kaž sem. Jaz posebuje \$50,000 poleg telega, gozdolinskih zemljiščnih ženskih krepstev. Kaj ti meni?

I Bob je posigal z ramama, smagu sebe, je rekel potem:

je pampigla Miss Lizzie z ra-

je premalo,

Ali bi me vzel, aki bi imel petdeset tisoč dolarjev? prav radi!

It right! je rekel Yankee, po svoj cilinder in se obrnil, da

aj hčete storiti. Mister Bob? opam po petdeset tisoč dolarjev samo tako dobr, da v zahteva izjavite, da bi me ali za moža, aki bi bil do I. prosil za vašo roko.

I Bob je bil smart; njegov je bil gosten.

* * *

Mister Bob je bil smart in njegov je posrečil.

Trejje poglavje se je odigralo pred obiskom v New Yorku.

Vsičko spustovanje gospodje sodniki so majili glavami. Vozni listek je bil pravilno izdan. Te so morali priznati. Veljavnost voznega listka ni bila omejena. To so morali tudi priznati. Otroci rastejo in postanejo starejši, to je splošno znano in priznano. Tudi to so morali priznati. Po dolgem prenobljanju in razpravljanju so razsodili: Mister Bob je bil upravičen na podlagi svojega voznega listka zahtevati vožnjo v San Francisco.

I niste več otroci. Mister Bob je pljuval preko spine glave in sedel mirno.

— Goldam, no; ali pred petnajstimi leti sem še bil otrok. In takrat sem potoval iz San Franciska v New York. Zdaj hočem potovati nazaj.

— Gospod to ne gre! Vozni listek ali več veljavna.

— Ne! Tu vendar stoji: Veljavnost ni omejena. Torej prosim, dajte mi vrednost in mejno.

— Tega ne smem!

— Tako! Ali je bil vozni listek veljavni, ali ne?

— Da, takrat, pa samo za otroka.

— Ali je dolečen rok za vožnjo nazaj?

— Te ni!

— Ali je kaje dolečeno, da otroci ne morajo rasti? Da ne smejo postati starci?

— Seveda ne!

— All right, Sir, vi me peljete v San Francisco!

— To ne gre!

— Gospod, jaz vas opozorim pred temi gospodi, da moram biti privega aprila v San Francisco.

— Izposteni?

— In že nisem tam, se ne morem poravnati z lepo Miss Lizzie.

— Pa kaj to meni maril?

— Ker mi je upravljivo železnično odgovornost za vsako skodo, ki mi nastane, aki ne bom oznenjenega na San Franciscu.

— Meni je to vseeno, gospod, jaz ne morem pripustiti, da bi se brez veljavnega voznega listka peljali na pre!

— Well, Sir, jaz izstopim! Poklikite postajnega načelnika! Gospodje, vi ste pribe!

* * *

Mister Bob je bil smart in njegov je posrečil.

Trejje poglavje se je odigralo pred obiskom v New Yorku.

Vsičko spustovanje gospodje sodniki so majili glavami. Vozni listek je bil pravilno izdan. Te so morali priznati. Veljavnost voznega listka ni bila omejena. To so morali tudi priznati. Otroci rastejo in postanejo starejši, to je splošno znano in priznano. Tudi to so morali priznati. Po dolgem prenobljanju in razpravljanju so razsodili: Mister Bob je bil upravičen na podlagi svojega voznega listka zahtevati vožnjo v San Francisco.

Zdaj je Mister Bob, učinil Yankee, kar je hotel. Zdaj je na

pravil naskok. Southern Pacific Company se je branila njemu nasproti zpolniti pravnavljivo obveznost, torej je odgovorna za vso skodo, katero je imel vslečega tega.

Dobro, v principu niso mogli gospodje juristi nicesar ogovarjati. Vse je bilo v resu. Zdaj se je šlo samo za to, da se dočoli skolo, katero je imel.

Nicesar ni bilo lažje, kakor to.

Ako bi bil prvega aprila v San Francisco, bi se bil porabil z Miss Lizzie. Dokaz: Priča Miss Lizzie Anderson v San Francisco.

— Ergo mora zahtevati od Southern Pacific povračilo te izgubo.

Miss Lizzie mu bi bila prinesla v zakon petdeset tisoč dolarjev. Dokaz:

Priča Miss Lizzie Anderson v San Francisco.

— Ergo mora zahtevati

od Southern Pacific povračilo te izgubo.

Nadalje, tudi ne glede na ta denar.

On bi bil imel ženo. On prepusti soščen, da dočoli kakor povprečno vrednost ista žena. Mogoče je, da vrednost ni tako velika, vseeno pa je že na vrednostni predmet, katerega je zgodil, ker ni mogel pravovosteni priči v San Francisco. On predlagata petih tisoč dolarjev, ali se boji, da bo zaradi prenike cene razburil vse življenje in da sploh ne bo mogel lobiti žene.

Konečno: Poschmo ta ženska, ta Lizzie Anderson. Naj se jo povabi in se jo ogleda v očeh. Lizzie bi ne delala sramote milijarderu ali celo predsedniku! Ta rast, te oblike, ta koža, ti lasje, te oči in tako dalej. On neče načakovati nadalje učinkovitosti in njenih vrlin, ker se boji, da bi South Pacific sploh ne mogla plačati razburila. On se zadovoljil z preindujšči tisoč dolarjev ekstra, tako, da znamenja njegova terjatev skupaj stošice dolarjev. Sodniki so strmelji, klanjali se se prebrisnjaku Mister Bobu in občudovali so njegovo ponijo.

Nič ni pomagalo. Southern Pacific je moral plačati. Mister Bob je shranišči stoisce dolarjev v zep, pljunil umetno in je odšel.

In kam je šel?

Seveda k Miss Lizzie Anderson?

Bog obvari! Bil je presmar Yankee.

Poškal si je drugo nevesto, ki je imela tudi stoisce dolarjev dote.

Tako je imel potem dvatisoč dolarjev.

In kam je šel?

Seveda k Miss Lizzie Anderson?

Bog obvari! Bil je presmar Yankee.

Poškal si je drugo nevesto, ki je imela tudi stoisce dolarjev dote.

Tako je imel potem dvatisoč dolarjev.

**

Ali namernavate zlaj iz Londona oditi?" je vprašal Thom.

— Da, v New York se vrjem. Seda bi mi bilo ljubše, če bi mogel ostati tukaj še dalj časa. To bi bilo pa mogoče, če bi načel pripravno osebo, katero bi poslal tja."

— Jaz sem vam popolnoma na razpolago," je rekel Thom.

— Ali namernavate zlaj iz Londona oditi?" je vprašal Thom.

— Da, v New York se vrjem. Seda bi mi bilo ljubše, če bi mogel ostati tukaj še dalj časa. To bi bilo pa mogoče, če bi načel pripravno osebo, katero bi poslal tja."

— Jaz sem vam popolnoma na razpolago," je rekel Thom.

— Ali vas veseli? Povem vam, da je pot nevarna," je rekel Steffenson in počakal.

— Ne, kako je bilo potovanje?" ga je rekel.

— Izvrstno!" je rekel Thom. "Tukaj je zavitek."

V tem trenutku se odpre vratia, in v sobo vstopita nek gospod z neko dano.

— Mary!" vzklikne Thom začudeno.

— To je pravi mož," je rekla ona in pokazala na Thomom.

— In tukaj je vrhnotapljen blago," je rekel njen spravljevalec ter pograbil zavitek.

— To pot smo vas učakali," je nadaljeval ter zmogljivo pograbil Cooka.

— Mary!" vzlikne Thom začudeno.

— Bojim se, da ste bili nekoliko neprvidni," je rekla Cook.

— Z njo sem se seznanil na parnici," je pobito odgovoril Thom.

— To bi bilo tudi neumno."

— Kaj bi vi storili na mojem mestu?"

— Storite tako, kakor jaz. Obdržite vrednosti v zepu."

— Tega ne morem storiti," je odgovorila lepa Amerikanka smehljaje.

— ker bi morala spraviti vse svoje kovčeve v zep."

oddala ta zavitek naslovniku, stanjočem v Waldorf-Astoria hotelu."

Thom je opomnil, da je poča pač popolnoma zanečljiva in mnogo cejnja.

"V zaviteku so diamanti v vrednosti pol milijona."

"No, dobro," je rekel Thom, "potem zavarujte diamante in jih poslužite po pošti."

"Ne," se je zasmehnil Steffenson,

"to ne gre, ker bi moral plačati carino. To bi si ravno rad pričaril. Potovat sem sam že večkrat, da so postali carinski uradniki name pozorni. Ce me za krovite, vas hočem se večkrat poslati na pot."

"Upon, da boste z menoj zadovoljni," je rekel Thom in pogledal Steffensona odprtih v obraz. "Toda pod takimi okolnostmi zahtevam dva tisoč dolarjev."

Dospesvi v hotel, je takoj poiskal Cooka v njegovi sobi.

"No, kako je bilo potovanje?" ga je le-ti vprašal.

"Izvrstno!" je rekel Thom. "Tukaj je zavitek!"

V tem trenutku se odpre vratia, in v sobo vstopita nek gospod z neko dano.

— Mary!" vzlikne Thom začudeno.

— To je pravi mož," je rekla ona in pokazala na Thomom.

— In tukaj je vrhnotapljen blago," je rekel.

— Bojim se, da ste bili nekoliko neprvidni," je rekla Cook.

— Z njo sem se seznanil na parnici," je pobito odgovoril Thom.

— To bi bilo tudi neumno."

— Da, Mary je ena najboljših detektivkinj. Najbrž je bila ona za vami že iz Grand hotela v Londonu. Vladala se ne straši stroškov, da ima vedno dobro detektivico. Toda čuje: Ali nimate zame niti smoki?"

Thom mu je dal dozo, in Cook je skrmo gledal debele smode.

— Tukaj je vasa plača," je rekel,

ter podal Thomu zavitek bankovev.

"Kaj — se denar naj bi dobil?" je zaklical Thom začudeno. "To je več, kakor morem zavitevati."

"Nikar ne," je rekel Cook, ter prejel smode v sredini. Več krasno brusenih in lepo bleščih se diamanti preiskovanju pritrjajo.

Thom ga je delo gledal, nevdoč, kaj to pomeni. "Kaj pa zavitek?"

"Ah, v njem je návredno steklo!" je odgovoril Cook smehljaje. "Colunski oddasti ga privoštijo iz vsega sreca!"

Božič v Rimu.

—

Svetonočna se here v Rimu z največjo slovesnostjo v cerkvi Santa Maria Maggiore. Neko je opravil to mačo papež sam. Istočasno se izkazujejo čast na Kapitoliju v cerkvi Ara Coeli božjemu detetu, "santissimo bambino". To dete je izrezal neki puščavnik iz maslinovega lesa.

Colunski uradnik — bil je eden najvišjih colunskih uradnikov — je zavitek litro odpril ter pregledal dragocenosti. "To je dober plen," je rekel. "Drago vas bo stal."

"No, tukaj ste sedaj pač gotovi," je rekel Cook carinskega uradnika.

"Z bogom!" vzlikne Thom začudeno.

Colunski uradnik in Mary sta se obdarili z diamanti. Thom je stal kakor okamenel.

"Bojim se, da ste bili nekoliko neprvidni," je rekla Cook.

"Z njo sem se seznanil na parnici," je pobito odgovoril Thom.

"Da, Mary je ena najboljših detektivkinj. Najbrž je bila ona za vami že iz Grand hotela v Londonu. Vladala se ne straši stroškov, da ima vedno dobro detektivico. Toda čuje: Ali nimate zame niti smoki?"

Thom mu je dal dozo, in Cook je skrmo gledal debele smode.

— Tukaj je vasa plača," je rekel,

Nekoprirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: FRANK MEDOSH, 9433 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Podpredsednik: IVAN GERM, P. O. Box 57, Braddock, Pa.
Glavni tajnik: JURIJ L. BROZICH, P. O. Box 424, Ely, Minn.
Pomočni tajnik: MAKS KERŽIŠNIK, L. Box 383, Rock Springs, Wyo.
Blagajnik: IVAN GOVZE, P. O. Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

ALOJZIJ VIRANT, predsed. nadz. odbora, 1700 E 25 St. Lorain, O.
IVAN PRIMOŽIČ, II. nadzornik, P. O. Box 641, Eveleth, Minn.
MIHAEL KLOBUČAR, III. nadzornik, 115-7th St. Calumet, Mich.

POROTNI ODBOR:

IVAN KERŽIŠNIK, predsed. porot. odbora, P. O. Box 138 Burdine, Pa.
IVAN MERHAR, drugi porotnik, P. O. Box 95, Ely, Minn.
STEFAN PAVLIŠIČ, tretji porotnik, P. O. Box 3, Pineville, Minn.

Vrhovni zdravnik: Dr. MARTIN J. IVEC, 711 N. Chicago St. Joliet Ill

Društveno glasilo je "GLAS NARODA".

SUSPENDIRANI:

Od društva sv. Barbare št. 39 v Roslyn, Wash. dne 1. decembra 1910. Marko Vukonić, cert. št. 11836, I. razred. Društvo steje 163 članov.
Od društva sv. Jožefa št. 85 v Aurora, Minn. dne 1. decembra 1910. Anton Brdiča, cert. št. 10765; Frank Kmet, cert. št. 10781; Vincenc Lesar, cert. št. 11337; Ivani Mihelič, cert. št. 11453; Frank Grmek, cert. št. 12903; Ignac Musen, cert. št. 7621; Jos. Košir, cert. št. 10783, I. razred. Društvo steje 57 članov.

Od društva sv. Jurija št. 22 v So. Chicago, Ill. dne 1. decembra 1910. Peter Hecimović, cert. št. 10376 Jos. Dasović, cert. št. 12530, I. razred. Društvo steje 120 članov.

Od društva sv. Jožefa št. 74 v Tyre, Pa. dne 1. decembra 1910. Peter Pongaj, cert. št. 12158, I. razred. Društvo steje 26 članov.

Od društva sv. Alojzija št. 18 v Rock Springs, Wyo. dne 1. decembra 1910. Jemijev Tavčar, cert. št. 3895, I. razred. Društvo steje 220 članov.

Od društva sv. Barbare št. 33 v Tresle, Pa. dne 1. decembra 1910. Anton Lovrenčič, cert. št. 6796; Pavl Strehar, cert. št. 5682, I. razred. Društvo steje 138 članov.

Od društva sv. Petre in Pavla št. 51 v Murray, Utah dne 1. decembra 1910. Peter Cajmar, cert. št. 4336, I. razred. Društvo steje 38 članov.

Od društva sv. Petre in Pavla št. 15 v Pueblo, Colo. dne 1. decembra 1910. Frank Dovjak, cert. št. 6995; Alojz Fabic, cert. št. 11877; Frank Levec, cert. št. 12495, I. razred. Društvo steje 113 članov.

Od društva sv. Martina št. 44 v Barberton, O. dne 1. decembra 1910. Ivan Saver, cert. št. 5860, I. razred. Društvo steje 30 članov.

Od društva sv. Alojzija št. 31 v Braddock, Pa. dne 1. decembra 1910. Jakob Gerkec, cert. št. 11965; Ludvik Milavec, cert. št. 2728, Rupert Poncrae, cert. št. 10517, I. razred. Društvo steje 190 članov.

Od društva sv. Janeza Krstnika št. 71 v Collinwood, O. dne 1. decembra 1910. John Kaluža, cert. št. 13357, II. razred. Društvo steje 75 članov.

Od društva sv. Alojzija št. 31 v Connemaugh, Pa. dne 1. decembra 1910. Jakob Govekar, cert. št. 7403; John Gabrenja, cert. št. 3746; Blaž Kovarič, cert. št. 3866; Frank Kavčič, cert. št. 5020; Anton Urbas, cert. št. 3692, I. razred. Društvo steje 90 članov.

Od društva sv. Petre in Pavla št. 35 v Lloydell, Pa. dne 1. decembra 1910. Stefan Mrak, cert. št. 7670, I. razred. Društvo steje 100 članov.

Od društva sv. Alojzija št. 43 v East Helena, Mont. dne 1. decembra 1910. Ignac Benedičič, cert. št. 13386; Josip Ratej, cert. št. 7496, I. razred. Društvo steje 25 članov.

Od društva sv. Barbare št. 40 v Aspen, Colo. dne 1. decembra 1910. John Plautz, cert. št. 2787, I. razred. Društvo steje 88 članov.

Od društva sv. Alojzija št. 13 v Baggaley, Pa. dne 1. decembra 1910. Frank Jandrevič, cert. št. 12774; Math. Skendrovic, cert. št. 13381, I. razred. Društvo steje 59 članov.

Od društva sv. Petre in Pavla št. 6 v Midvale, Utah dne 1. decembra 1910. Math. Izadič, cert. št. 11621; John Pavič, cert. št. 11771, I. razred. Društvo steje 27 članov.

Od društva sv. Frančiška št. 54 v Hibbing, Minn. dne 1. decembra 1910. Jos. Majnarič, cert. št. 11634, I. razred. Društvo steje 58 članov.

Od društva sv. Janeza Krstnika št. 75 v Canonsburg, Pa. dne 1. decembra 1910. Mih. Boselj, cert. št. 12065, II. razred. Društvo steje 41 članov.

Od društva sv. Janeza Krstnika št. 37 v Cleveland, O. dne 1. decembra 1910. Ivan Boldin, cert. št. 13400; Anton Kolene, cert. št. 13009, I. razred. Rudolf Gričar, cert. št. 5704; Ivan Sinkovec, cert. št. 12739, II. razred. Društvo steje 182 članov.

Od društva Sreca Jezusa št. 2 v Ely, Minn. dne 1. decembra 1910. Franc Francel, cert. št. 378, I. razred. Društvo steje 14 članov.

Od društva sv. Barbare št. 60 v Chisholm, Minn. dne 1. decembra 1910. Frank Komitar, cert. št. 11140, I. razred. Društvo steje 52 članov.

Od društva sv. Mihela št. 40 v Claridge, Pa. dne 1. decembra 1910. Law. Bitence, cert. št. 2383, I. razred. Društvo steje 75 članov.

Od društva sv. Roka št. 55 v Uniontown, Pa. dne 1. decembra 1910. Anton Korbar, cert. št. 4958; Ant. Podlesnik, cert. št. 4959; Ivan Petek, cert. št. 5658; Mihal Bišćak, cert. št. 7483; Louis Krek, cert. št. 7798, I. razred. Društvo steje 45 članov.

Od društva sv. Jožefa št. 14 v Crockett, Cal. dne 1. decembra 1910. John Skoff, cert. št. 1128, I. razred. Društvo steje 44 članov.

Od društva sv. Cirila in Metoda št. 16 v Johnstown, Pa. dne 1. decembra 1910. Frank Mramor, cert. št. 13045, I. razred. Društvo steje 131 članov.

Od društva sv. Florijana, št. 64v So. Range, Mich. dne 1. decembra 1910. Jos. Šimone, cert. št. 12021, II. razred. Društvo steje 42 članov.

Od društva sv. Jožeta št. 76 v Oregon City, Oreg. dne 1. decembra 1910. Mih. Jekovec, cert. št. 7442, I. razred. Društvo steje 20 članov.

Od društva sv. Marije Zvezde št. 32 v Black Diamond, Wash. dne 1. decembra 1910. Frank Loušin, cert. št. 4070; Karol Loušin, cert. št. 4966; Frank Galje, cert. št. 2123, I. razred. Društvo steje 90 članov.

Od društva sv. Cirila in Metoda št. 1 v Ely, Minn. dne 1. decembra 1910. Andrej Kranjc, cert. št. 12531. Društvo steje 132 članov.

Od društva sv. Janeza Krstnika št. 82 v Sheboygan, Wis. dne 1. decembra 1910. George Pire, cert. št. 11120; Valentin Valter, cert. št. 11653; John Vaclav, cert. št. 11258, I. razred. Društvo steje 68 članov.

Od društva sv. Alojzija št. 31 v Braddock, Pa. dne 1. decembra 1910. Franc Gerbec, cert. št. 12331. Društvo steje 110 članov.

Od društva sv. Alojzija št. 36 v Connemaugh, Pa. dne 1. decembra 1910. Josipina Kuniček, cert. št. 9324. Društvo steje 38 članov.

Od društva sv. Barbare št. 3 v La Salle, Ill. dne 1. decembra 1910. - Ante Kramarič, cert. št. 8185. Društvo steje 41 članov.

Od društva sv. Jožefa št. 30 v Chisholm, Minn. dne 1. decembra 1910. Neža Mihelič, cert. št. 11287. Društvo steje 50 članov.

Od društva Sreca Jezusa št. 2 v Ely, Minn. dne 1. decembra 1910. Jos. Franc, cert. št. 8050. Društvo steje 63 članov.

Od društva sv. Mihela št. 40 v Claridge, Pa. dne 1. decembra 1910. Marija Blane, cert. št. 9520. Društvo steje 44 članov.

Od društva sv. Roka št. 55 v Uniontown, Pa. dne 1. decembra 1910. Anta Korbar, cert. št. 9687. Društvo steje 21 članie.

Od društva sv. Jožefa št. 14 - Johnstown, Pa. dne 1. decembra 1910. Anta Skof, cert. št. 8481. Društvo steje 22 članie.

Od društva sv. Janeza Krstnika št. 82 v Sheboygan, Wis. dne 1. decembra 1910. Marija Vzimec, cert. št. 11438. Društvo steje 11 članie.

ZOPET SPREJETI:

K društva sv. Barbare št. 39 v Roslyn, Wash. dne 1. decembra 1910. Blaž Miloš, cert. št. 2801, I. razr. Društvo steje 164 članov.

K društva sv. Jožefa št. 74 v Tyre, Pa. dne 1. decembra 1910. Mat. Kotič, cert. št. 7066, II. razr. Društvo steje 27 članov.

K društva sv. Martina št. 44 v Barberton, O. dne 1. decembra 1910. Ivan Dormis, cert. št. 2550, I. razr. Društvo steje 31 članov.

K društva sv. Janeza Krstnika št. 71 v Collinwood, O. dne 1. decembra 1910. Mart. Ptelein, cert. št. 13474, I. razr. Društvo steje 76 članov.

K društva sv. Stefana št. 58 v Bear Creek, Mont. dne 1. decembra 1910. Aljoša Pišek, cert. št. 7236, I. razr. Društvo steje 43 članov.

K društva sv. Jožefa št. 52 v Mineral Kans. dne 1. decembra 1910. John Peršić, cert. št. 10715, I. razr. Društvo steje 63 članov.

K društva sv. Jožefa št. 20 v Sparta, Minn. dne 1. decembra 1910. Jakob Marolt, cert. št. 5877; Ignac Znidarsič, cert. št. 6510, I. razr. Društvo steje 72 članov.

K društva sv. Janeza Krstnika št. 86 v Milvale, Utah. dne 1. decembra 1910. Jure Serdar, cert. št. 12122; John Sterle, cert. št. 11534, I. razr. Društvo steje 29 članov.

K društva sv. Rožnjega Teleza št. 77 v Crab Tree, Pa. dne 1. decembra 1910. Jos. Janša, cert. št. 7600, I. razr. Društvo steje 26 članov.

K društva sv. Janeza Krstnika št. 37 v Cleveland, O. dne 1. decembra 1910. Mat. Ivec, cert. št. 3674; Ladv. Perhacev, cert. št. 6518 Leopold Lukša, cert. št. 10257, I. razr. Društvo steje 185 članov.

K društva sv. Alojzija št. 31 v Braddock, Pa. dne 1. decembra 1910. Pongras Rapert, cert. št. 10517, I. razr. Društvo steje 191 članov.

K društva sv. Martina št. 44 v Barberton, O. dne 1. decembra 1910. Ivan Savar, cert. št. 5860, I. razr. Društvo steje 33 članov.

K društva sv. Jožefa št. 21 v Denver, Colo. dne 1. decembra 1910. Frank Arko, cert. št. 13217, I. razr. Društvo steje 78 članov.

K društva Ime Jezusa št. 25 v Eveleth Minn. dne 1. decembra 1910. Anton Zidar, cert. št. 1764, I. razr. Društvo steje 171 članov.

K društva sv. Barbare št. 31 v Roslyn, Wash. dne 1. decembra 1910. Antonij Milodec, cert. št. 9487. Društvo steje 50 članov.

K društva sv. Martina št. 44 v Barberton, O. dne 1. decembra 1910. Maria Bormš, cert. št. 9608. Društvo steje 18 članov.

K društva sv. Jozefa št. 20 v Sparta, Minn. dne 1. decembra 1910. Terezija Znidarsič, cert. št. 6941. Društvo steje 28 članov.

K društva sv. Jozefa št. 86 v Midvale, Utah dne 1. decembra 1910. Marija Sterle, cert. št. 11535. Društvo steje 16 članov.

K društva sv. Barbare št. 31 v Sarria, Minn. dne 1. decembra 1910. Neža Erčul, cert. št. 1463. Društvo steje 27 članov.

K društva sv. Alojzija št. 31 v Braddock, Pa. dne 1. decembra 1910. Jakob Gerkec, cert. št. 11965; Ludvik Milavec, cert. št. 2728, Rupert Poncrae, cert. št. 10517, I. razred. Društvo steje 190 članov.

K društva sv. Janeza Krstnika št. 71 v Collinwood, O. dne 1. decembra 1910. John Kaluža, cert. št. 13357, II. razred. Društvo steje 75 članov.

K društva sv. Petre in Pavla št. 51 v Murray, Utah dne 1. decembra 1910. Peter Cajmar, cert. št.

